

Capitolul 1

Startul

Coborârea din arbore

Vă rog să nu vă gândiți la altceva. Este vorba de arborele genealogic, indispensabil la început de drum căci, conform unui dicton pastişat, „spune-mi din cine te tragi ca să-ți spun cine ești“. Evident, nu este totdeauna așa deoarece caracterele tari pot scăpa de avatarurile ascendenței, dar pleiada de borfași, asasini și răufăcători pe care ni-i prezintă zilnic televiziunile din România, ne arată că cei mai mulți provin din familii destrămate, din părinți bețivi sau declasați. Și, pe cât au vrut comuniștii să nege rolul elitelor, istoria a dovedit că ele sunt cele care fac istoria, iar elită înseamnă mai ales ascendență.

Să încep deci cu arborele genealogic. Tatăl a fost fiul unui țăran chiabur avut dintr-un sat de pe Târnave. O familie veche atestată și de nume căci era, într-o regiune predominant locuită de sași și unguri, un nucleu de români, adică de valahi sau blahi (nu se spunea regiunilor locuite de români *Terra blachorum* ?).

Zice-se că unul din străbuni, poreclit Barna, era un uriaș, având mâna cât o farfurie, era al dracului, cum numai un ardelean poate fi, și spaima satului. Cum jumătate din sat poartă numele de Bleahu, când explic cuiva din regiune din care ramură mă trag, oamenii spun cu un frison „este din neamul lui Barna“.

Bunicul meu a avut șase copii, patru băieți și două fete, rămași la țară, cu excepția tatălui care a fost dat la școală: liceul la Mediaș, Facultatea de Drept la Universitatea din Cluj și doctoratul la Budapesta, cu diplome scrise pe un imens pergament în limba latină, cum se obișnuia în Imperiul austro-ungar. Dar nu a apucat să le folosească deoarece a început războiul mondial (primul) și, după ce a fost înrolat în armata austro-ungară, a dezertat „la frații de peste munți“. A fost luat în armata română, în partea necombatantă și în timpul refugiului de la Iași a cunoscut-o pe mama mea.

Mama era „răgățeancă“, adică din Vechiul Regat. Era descendentă directă din Constantin Brâncoveanu, prin fiica lui Safta, apoi mai jos în arbore apare Crețulescu, cel cu biserica de lângă Palatul Regal, apoi, mai jos, amiralul Murgescu, se pare unul din primii amirali ai marinei române și, în sfârșit, bunicul meu, Ionescu-Fulga, al

doilea nume venind de la una din moșiile avute prin județul Ialomița. De fapt, o descendență mai mult feminină, dar directă, de sânge de „os domnesc“. Mama a avut trei frați și patru surori. Toți băieții au urmat Dreptul, doi dintre ei fiind eroi ai primului război mondial. Unul, căpitan, a rămas și după război în magistratura militară, al doilea, maior, a fost (ca civil) directorul penitenciarelor ce țineau de Ministerul de Justiție. Al treilea, de fapt cel mai mare, a fost funcționar în Ministerul Învățământului, ajungând până la postul de Administrator al Casei Școalelor, rang echivalent cu cel de Secretar de Stat. Surorile mamei au urmat, una Dreptul, măritată cu un jurist care a fost, până la refugiul din Ardeal, Președintele Curții de Apel din Cluj; alta a urmat Școala de Belle-Arte (actuala Universitate de Arte Plastice) și a fost pictoriță, iar alta de asemenea artele plastice fiind sculptoriță, eleva preferată a lui Paciurea, dar și pianistă. În sfârșit, mama mea a urmat trei ani de medicină, dar a abandonat, căsătorindu-se și fiind obligată să-l urmeze pe tata în Ardeal.

Tata a fost numit după unire magistrat la Ibașfalău (acum se numește Dumbrăveni), dar după puțini ani i s-a acordat un loc vacant de notar public la Brașov. Notarul public era o funcție moștenită de la regimul austro-ungar, o funcție privată aflată sub controlul Ministerului de Justiție, în sensul că numărul lor era limitat, iar numirea o făcea ministrul. Tatăl meu a obținut dreptul de a avea un birou notarial grație unui văr al mamei și nașul părinților de cununie, ministru al Justiției în anii '20 și un cunoscut politician al vremii, pe nume Jean Th. Florescu. Mama a fost rudă prin alianță cu două personalități ale elitei intelectuale a anilor interbelici: prof. Pella, fondatorul doctrinei de drept penal internațional (cel care a fundamentat teoretic Procesul de la Nürnberg) și prof. Iancu Jianu, un eminent chirurg, fondatorul chirurgiei plastice și reparatorii la noi.

Odată stabilit la Brașov, tatăl meu a lucrat asiduu și, cum după război și întregirea țării viața socială era în plină efervescență, a făcut avere. A construit pe deal, la poalele Tâmppei, o vilă somptuoasă care atunci, în anul 1925, era considerată cea mai grozavă casă din Brașov. Cei trei băieți au reprezentat o altă realizare a tinerilor căsătoriți. Primul a murit, la doar un an, de dezinterie. Următorul, Mircea, a fost un băiat talentat la toate, la sport, la muzică, la tehnică. A fost un medic eminent, la început chirurg, apoi a practicat terapia intensivă, fiind unul din primii medici primari din țară în această specialitate. Al treilea băiat, eu, a cărui poveste o voi depăna în continuare.

Dar să mă mai opresc puțin ca să conturez portretul părinților mei. Tatăl era un om masiv, puternic, voluntar, intransigent. Conștient că era un pionier al societății românești ardelenesti, ce se înfiripa acum, el era solicitat să participe la tot felul de acțiuni (și ca prezență, dar mai ales ca sponsorizare). A fost un vânător moderat (avea o pușcă ce va juca mai târziu un rol nefericit), dar un pescar amator pasionat, având tot felul de undițe mai puțin periculoase. A fost solicitat să preia funcția de primar al orașului, însă a refuzat căci funcția de notar public nu-i permitea să fie înscris într-un partid și nici să ocupe un astfel de post politic. În schimb nu era interzis să fie un foarte bun om de afaceri. Era un asiduu jucător la bursă având un broker la București căruia îi dădea telefonic dispoziții de cumpărare și vânzare de acțiuni. Și chiar a fost un om de afaceri, căci în felul acesta și-a mărit averea. Cu ea a făcut mult bine ajutând pe ce-i care îi cereau ajutorul. Între altele, ca greco-catolic fervent (se împărtășea săptămânal) a sponsorizat cu peste un milion de lei (aceasta în anii '30 !)

ridicarea noii biserici greco-catolice din Braşov, o splendidă construcţie ce i-a făcut din prima clipă invidioşi pe ortodocşi, invidie ce a fost satisfăcută prin venirea la putere a comuniştilor care furând-o de la greco-catolici au făcut-o cadou ortodocşilor. Din acea clipă tatăl meu nu a mai călcat în biserica „lui“, ci s-a dus la cea romano-catolică. Tata mergea seara, când ieşea de la birou, la Casina Română să joace un „preferanţ“ (joc de cărţi, nu pe bani, specific Ardealului), sau câte o partidă de table la cafeneaua de la Hotel Cocoana.

Mama mea era o persoană deosebită. Era o intelectuală rafinată, citind mult în limbile franceză şi engleză şi având o activitate socială extinsă: membră, vicepreşedintă sau preşedintă la tot felul de societăţi: Crucea Roşie, Societatea femeilor ortodoxe române, Societatea Principele Mircea etc. În cadrul celei din urmă a creat prima cantină pentru săraci din Braşov şi o grădiniţă de copii, restaurând un imens pod al unei construcţii medievale, astăzi restaurantul „Cerbul de aur“ din Piaţa Sfatului. În timpul războiului a fost directoarea unui spital de zonă interioară, antrenând toată protipendada feminină a oraşului. Era prezentă peste tot, să aranjeze, să organizeze, să țină conferinţe sau cuvântări ocazionale, cu un talent ieşit din comun care, se pare, s-a moştenit !

Şi acum, odată coborât din arbore, să încep să depăn povestea mea.

Primii paşi în viaţă (1924-1931)

Era o zi superbă de vară. Cer fără un nor, soare puternic. La 9 dimineaţa am ieşit în fugă din casă pentru a zburda prin grădină. Deasupra intrării am văzut atârând o pânză neagră. Am întrebat pe cei mai mari ce este asta şi mi s-a spus că este un steag de doliu căci în ajun murise Majestatea Sa Regele Ferdinand. Era ziua de 21 iulie 1927. Eu aveam 3 ani şi 4 luni. Trista întâmplare este un reper fix pentru cea mai veche amintire a mea. Astfel de amintiri se leagă totdeauna de un eveniment ieşit din comun, altfel intră în anonimatul vieţii cotidiene. Aşa că a doua amintire, de pe la 5 ani, este legată tot de un eveniment special. Vila noastră de la Braşov avea o intrare somptuoasă, la care urcai vreo 7 trepte, mărginită pe o parte, de o balustradă lată de piatră, care se termina jos cu un stâlp ce purta un vas mare de piatră cu pământ şi muşcate. Noi, copiii, ne amuzam să facem din balustradă un tobogan pe care ne dădeam pe fund. Într-o bună zi am alunecat cu o viteză prea mare, am lovit vasul, eu am căzut de pe balustradă, iar vasul, pe piciorul stâng. Țipete, sânge, sperietură, apoi doctor şi diagnosticul, fisură în tibie. Nu a fost mare lucru, dar am dobândit prima cicatrice care să-mi împodobească trupul.

Un an mai târziu, iarna, mă dădeam cu săniuţa, sanie de lemn cu stinghii, din care una era desprinsă. Coborând o pantă, nu lungă dar înclinată, pe lângă Spitalul Militar, m-am proptit în viteză într-un zid, iar stinghia mişcătoare mi-a prins o parte sensibilă a corpului (nu ce aţi crede, dar nici departe). Din nou sânge şi un doctor cu ac şi catgut care a remediat stricăciunea, lăsând o cicatrice cu care însă nu mă pot lăuda, dat fiind poziţia sa jenantă.

Şi tot aşa, din accident în accident, cu interludii liniştite, deci fără dâră în memorie, am ajuns la vremea şcolii. După dezbateri familiale, am fost dat la şcoala germană, nu întâmplător, căci am crescut cu „Freulein“ şi ştiam bine limba. După

prima clasă însă, ai mei au constatat că risc să nu cunosc gramatica română dacă continui, așa că am fost retras și dat la Școala primară nr.1 „Andrei Mureșanu“ unde am repetat clasa întâi ca să reînvăț limba română.

Înainte de a merge mai departe trebuie să fac o precizare de natură topografică. Vila noastră era pe deal, la poalele Tâmppei, pe o stradă în mare pantă care se numea Curmătura, căci făcea legătura printr-o șa cu Valea Răgădăului (azi cartier de mari blocuri). Pentru noi cei ce locuiam aici „a merge în oraș“ echivala cu o mică excursie, de coborât dealul și apoi de urcat (of !) la loc. Iarna era însă o plăcere căci noi, copiii, dacă mergeam pe jos, ne dădeam pe o subțire dără de gheață prin mijlocul drumului, spaima celor serioși și în vârstă. Dar la școală nu mergeam pe jos, ci cu săniuța, și chiar cu viteză remarcabilă. Lăsam obiectul la un negustor de fructe la baza pantei (peste drum de actualul magazin Star) și în celălalt colț era școala. După ore urma apoi calvarul urcatului acasă trăgând săniuța. Așa am învățat ce înseamnă muntele: să urci și să cobori.

Despre clasele primare (1-4), ce să spun ! Am avut doi învățători foarte buni, un domn Ionescu, apoi altul Vicol, de la care am învățat să citesc, să scriu, să adun și chiar să împart, precum și multe alte lucruri de bază. Aici trebuie să mai fac o paranteză. La vârsta de 7 ani m-am îmbolnăvit grav de rinichi cu crize violente, febră și tot felul de neajunsuri, fără să se știe prea bine de ce. Din această cauză mi s-a interzis orice efort fizic, am fost scutit de gimnastică iar apoi, în liceu, de sport, dar am fost eliminat și de la o viață normală de copil. Nu m-am hârjonit cu colegii, nu am jucat fotbal de maidan, nu m-am cățărat în copaci și nici măcar nu am învățat să fluier (nici acum nu sunt în stare !). Astfel, exceptat de la activitățile *extra muros*, am găsit consolare în citit. Trecând de perioada basmelor, am citit Creangă, Emil Gârleanu și povestirile de vânătoare ale lui Brătescu-Voinești; și am călătorit cu Nils Holgerson, pagini care toate m-au apropiat de natură. Apoi am plecat în lume cu Jules Verne (traducerile, apoi originalele) și cu Karl May (în limba germană), cu care nu numai că am învățat geografie, dar mi s-a deșteptat pasiunea de zări îndepărtate.

Cu atâtea lecturi am simțit imboldul să scriu și eu și în clasa a III-a, la o oră nu prea interesantă, am luat un caiet și am scris fără să răsuflu, o poveste, scuturat de fiori (febra creației sau gripă ?) pe care o reproduc în facsimil, cu corecturile mărunte făcute de mama mea. Eu numesc povestioara *Op.1* și este poate semnificativ că are un *background* ecologist.

Când eram în clasa a IV-a s-a descoperit cauza suferințelor mele renale sub forma unor pietre ce au fost operate la rezeală, cu infecție gravă și consecințe de lungă durată (detalii în cap. 15). Au urmat luni de stat în pat și cu ultima clasă primară făcută acasă în particular, dar cu un timp nelimitat pentru citit. A fost momentul când am descoperit o literatură mai mișcată, romanele de aventuri. Am plecat prin lume cu *Cei trei cercețiși*, cu *Submarinul Dox*, *Bill Gazon* și *Profesorul Paturel* (dacă își mai amintește cineva de ei ?), apoi a urmat o literatură mai elevată trăind emoții alături de *David Copperfield*, *Oliver Twist*, *Huckelbery Finn*, iar mai târziu, *Cei trei mușchetari* și *Contele de Monte Cristo*, *Regina Margot*, și toți ceilalți. Așa se face că am intrat în liceu cu un bagaj destul de bogat pe care l-am valorificat pe la lecțiile de istorie și geografie.

Capitolul 2

Anii de liceu

Cu număr pe mânecă și chipiu (1935-1943)

De la început trebuie să precizez că sistemul de învățământ pe care l-am urmat era format din școala primară cu 4 clase, urmate de liceu, care cuprindea cursul inferior de 4 clase (clasele 1-4) și cursul superior de 4 clase (clasele 5-8) după care urma bacalaureatul. Între clasele 4 și 5 era examenul de capacitate care permitea promovarea în cursul superior. Am dat aceste informații pentru ca evenimentele ce vor fi descrise să fie plasate just în timp.

Consider că liceul este răstimpul crucial în formarea unui om. Acum se învață ce este camaraderia, ce este dragostea, ce este respectul față de cei mari și de semenii, ce este disciplina (purtarea șepcii liceului și a numărului pe mânecă era obligatorie). Acum se însușește cultura de bază, se precizează viitoarea carieră și se conturează un prim *Weltanschauung*. Desigur, în decursul a opt ani apar și dispar tendințe, pasiuni (de ex. de la fotbalul de maidan la Internet), dar tot acum se învață și deprinderile rele – înjuratul, fumatul, băutul și chiar drogurile, precum și valoarea banului, primit de la părinți, câștigat cinstit sau necinstit. Și poate de aceea societatea românească este în decădere pentru că regimul comunist a distrus școala, instaurând în rândul corpului profesoral nepăsarea, superficialitatea, dorința nemăsurată de câștig și chiar corupția, metehne ce se perpetuează și acum postrevoluționar. Dau un singur exemplu: la sfârșit de an se oferă acum învățătoarelor sau profesoarelor servicii de cafea, fețe de masă, obiecte vestimentare sau de toaletă, iar profesorii sticle de băuturi scumpe, pachete de țigări străine, eventual o brichetă de valoare. Pe vremea mea se oferea cel mult (nu totdeauna și nu la toți) un buchet de flori. Dar erau alte timpuri, cu alți oameni și alte moravuri ce acum au devenit năravuri. Despre acea școală interbelică vreau să depăn câteva amintiri personale.

Liceul l-am urmat între anii 1933 (toamna) - 1943 (primăvara) la Brașov, „Liceul dr. I. Meșotă“. Avea localul în fața parcului, lângă Hotel ARO, aflat acum în patrimoniul Universității. Era un liceu de înalt nivel, la concurență cu celălalt liceu românesc „Andrei Șaguna“, dar mai erau două licee, unul maghiar și altul german de foarte veche tradiție, „Liceul Honterus“, cu care evident nu eram la concurență, iar cu elevii ne înțelegeam foarte bine.

În decursul celor opt ani s-au întâmplat, fără îndoială, foarte multe lucruri personale, dar și evenimente de mare anvergură și mi-ar fi greu să le evoc pe toate aici.

Școala o făceam numai dimineața, din motive demografice. Populația era mai mică, numărul elevilor în mod corespunzător mai redus, așa că nu erau necesare clase paralele ca să-și dispute orele de dimineață și după-amiază. O altă caracteristică era liceul unisexuat, ori numai de băieți, ori numai de fete. Această disjunctie strictă pleca de la niște principii morale foarte rigide, moștenite din secolul al XIX-lea și care interziceau, cel puțin în școală, legături până la 18 ani. Ce se întâmpla dincolo de ea era o altă poveste despre care mai bine nu se vorbea. Indiscutabil că liceul „bisexuat“ este mai normal în vederea pregătirii pentru viață a copiilor, dar celălalt avea și el avantaje. Întâlnirea dintre un băiat și o fată era un eveniment, un lucru de excepție, care impunea băieților un comportament civilizată, începând cu vestimentația, dar mai ales ca limbaj, ce trebuia să fie domolit și fără cuvinte triviale. Înjurăturile erau o excepție și eu unul am învățat să înjur în timpul activității din „câmpul muncii“, nu în liceu.

Trebuie spus că disciplina era foarte riguroasă. Ea începea cu uniformele a căror purtare era obligatorie, mai ales a chipiului. Al nostru era o șapcă plată cu o bandă portocalie, de unde porecla de „plăcintari“, răspuns la cea dată de noi colegilor de la Șaguna, „țucaliști“, din cauza chipiului înalt cu fireturi colorate, cam ca cea a regimentului de gardă care păzește acum Palatul Victoria, dar pe care îl purtasera cu cinste Goga, Blaga și mulți alții. În plus, numărul fiecărui elev pe care era obligat să-l aibă cusut pe mânecă.

Orele de școală fiind dimineața, între 8-13, timpul putea fi bine drămuț. După-amiază începeam prin a-mi face temele pentru a doua zi, ceea ce îmi lua cam 2-3 ore. Apoi timp liber. Colegii ieșeau la joacă și odată cu avansarea în vârstă treceau la sport, la început fotbal de maidan, apoi mai organizat cu ajutorul profesorului de gimnastică. Eu fiind eternul bolnav, dorlotat și crescut în puf, nu aveam decât o soluție, lectura. Și am practicat-o din plin. Dar mai erau și alte distracții. De exemplu, pe seară ieșeam pe „corso“, care era trotuarul din Piața Sfatului, unde ne întâlneam cu prietenii, mai ales de la celelalte licee, mai puțin cu fete, cu care făceam plimbări dus și-ntors, discutând aprig despre cărți, evenimente sportive sau chiar politice, mai puțin probleme amoroase.

A doua mare distracție era cinematograful. Aveam patru săli de cinema care prezentau filme foarte bune și palpitante căci, să nu se uite, era epoca de aur a Hollywood-ului, cu Greta Garbo, Marlene Dietrich, Clark Gable, Gary Cooper, Eroll Flynn, Tyrone Power, toți idoli tineretului de atunci. Numai că frecventarea cinematografulor de către elevi era interzisă și erau pedagogi care pândeau pentru a-i prinde pe infractori, a-i părî la direcție și a fi eliminați. Îmi aduc aminte ce teatură a fost când am fost prins la filmul „Cruciadele“, o poveste istorico-amoroasă cu Claudette Colbert și Henry Wilcox, în cadrul cruciadelor desigur, dar care erau doar un pretext. Am fost prins, dar nu eliminat în urma argumentării mele că era un film istoric și mărturisesc că de atunci mi-a intrat în memorie Richard Inimă de Leu. Și nu a fost singurul film care mi-a furnizat noțiuni de istorie (amantele regilor Franței !), de geografie (pădurea virgină a lui Tarzan), marea literatură („Don Quijote“ cu Șaliapin, „Romeo și Julieta“ cu Leslie Howard și Norma Shearer, „Cei trei mușchetari“ sau inegalabilul Charles Laughton în „Quasimodo“).

Pentru mine, mai târziu, pe la 13 ani, a început o altă pasiune, aceea a plimbărilor, a naturii și a munților, dar despre aceasta mai încolo.

În ce privește învățătura propriu-zisă, nu am prea multe de spus. Mi-a plăcut să învăț și mai ales să-mi lărgesc orizontul. Pentru mine manualul era doar baza pe care clădeam un eșafodaj de cunoștințe ce se întindeau tentacular în timp și spațiu, cu legături și conexiuni care de fapt asigură cultura generală.

Aș vrea să fac aici o paranteză, cred utilă. Pentru fiecare clasă și fiecare materie existau mai multe manuale, scrise de autori diferiți. Profesorul avea libertatea să aleagă și să-l recomande elevilor pe cel considerat cel mai apropiat de vederile sale, dar aceasta nu însemna că alegea pentru toate clasele același autor, dovedind prin aceasta că nu era robul unui aranjament, șpagă sau mită din partea autorului sau a editurii. De altfel, profesorul meu de matematică, dl Ghițescu, care era chiriașul nostru, alegea autori diferiți pentru cărțile de algebră, trigonometrie sau geometrie, iar odată, vara, când l-am întrebat după ce manuale va preda începând din toamnă, mi-a spus că încă nu știe, căci nu toți autorii i-au trimis manuale spre consultare. Cei ce au în grija lor destinele școlii românești actuale ar trebui să ia aminte și să se elibereze de mentalitatea comunistă a statului care este atotștiutor și dictează asupra mentalității supușilor săi.

Dar cu aceasta am revenit la felul meu de a învăța, căci nu m-am mulțumit niciodată cu un manual. La istorie cumpăram câte două-trei, deoarece unul se ocupa mai mult de evenimente, altul făcea portrete ale personajelor, iar altul se apleca asupra contextului cultural. La manualele de istoria literaturii diferențele erau și mai flagrante deoarece analizele difereau, fiecare autor aducând la lumină o altă latură a operei scriitorilor. Iar dincolo de manuale erau lecturile particulare despre care va fi vorba mai departe. Ele m-au ajutat să-mi satisfac dorința nesățioasă de a ști cât mai mult, de a avea o viziune cât mai rotundă, globală, asupra fenomenelor, întâmplărilor și oamenilor. Această dorință m-a urmărit toată viața și în tot ce am întreprins, profesional sau dincolo, nu m-am mulțumit cu ceea ce cerea tema, ci am mers mult mai departe cu informația.

Cu acest bagaj am fost privit cu interes de unii profesori, cu suspiciune de alții, în funcție de cultura și deschiderea spirituală a fiecăruia, dar m-a făcut premiant în toate clasele. Fără voia mea și din cauza unor boli care m-au fixat în casă și m-au silit să-mi trec timpul *intra muros* citind, am început să fiu o mică vedetă a școlii brașovene a timpului. Dar, am vorbit destul despre mine. Voi trece la evocarea câtorva figuri ale corpului didactic de care am avut parte, aducând un prinos de recunoștință unora pe care probabil nu le va mai aminti nimeni din generația mea, riscând să intre pe nedrept în imensa carte a neistoriei și uitării.

Profesorii mei

Încep cu **Alexandru Bălăcescu**, profesorul de limba română și, un timp, director al liceului. Era înalt, slab, cam pe la 50 ani, cu voce domoală, cântată, calm. Era un pasionat al meseriei și ieșea adesea din cadrul programei pentru a da amploare fenomenului expus. La lecțiile privind genurile literare, tragedia era prezentată în

Cuprins

Argument	7
Partea întâi – Firele vieții	
Capitolul 1 – Startul	11
Coborârea din arbore	11
Primii pași în viață (1924-1931)	13
Capitolul 2 – Anii de liceu	15
Cu număr pe mânecă și chipiu (1935-1943)	15
Profesorii mei	17
Cărțile citite	20
Viața culturală a Brașovului interbelic	24
Brașovul sportiv	27
Scăparea din colivie	28
Începutul anilor negri	32
Capitolul 3 – Alma Mater	39
Alegerea unei meserii (1943-1945)	39
De la piatră la zări întinse (1944-1948)	43
Profesorii mei	46
Întâmplări din acele timpuri	50
Capitolul 4 – În dialog cu piatra	53
Dat la Canal (1959-1960)	53
În marele nord al țării (1961-1965)	57
Un tărâm misterios (1952-1985)	63
Fantomеle albe din Munții Metaliferi (1964-1976)	71
Din subteranele geologiei românești	75
Capitolul 5 – Seismograma unei vieți	87
Alegere pentru o viață (1965)	87
Prin sânge la directorat (1965-1971)	88
Ciocnirea continentelor (1971 și în continuare)	89
Un episod cutremurător (1977)	93
Ieșirea din lagărul propriei țări (1982)	94
O mână întinsă naturii	96
De pus în muzeu (1985-1994)	98
Capitolul 6 – De la apărarea naturii în vâltoarea politici	101
Ieșirea din întuneric și intrarea în penumbră (1990-1991)	101
Bucuriile și amărăciunile unui ministeriat (1991-1992)	106

Schimbare de decor (1992-1996)	112
Puterea nu face unirea (1996-2000)	115
Cu targa pe uscat (2001-2004)	123
Lumina de la capătul tunelului (2005- ?)	125
Partea a doua – Noduri	
Capitolul 7 – Să spui și altora	129
Universitar	130
La Universitatea Ecologică	133
Poze și vorbe	137
Capitolul 8 – Scrib în Galaxia Gutenberg	145
Povești din ultima oră geologică	146
Slova scrisă a întunericului veșnic	148
Cu cărțile pe vârful lumii	152
Cărțile Pământului	155
Documente pentru viitorul omenirii	156
Cărți fără adresă	161
Capitolul 9 – Jurnal de meloman	163
Primele sunete	163
Greul drum spre muzică	166
Să învăț eu și să-i învăț și pe alții muzica	169
Vorbitor despre muzică	172
De ce muzică ?	174
Ce ascult	177
Capitolul 10 – Pasiunea de a fi furnică	181
Pentru-un petec de hârtie	182
Mărunțișuri	183
Etnomania	184
Să strângi înțelepciunea lumii	186
Colecția de sunete	189
Prin ochiul aparatului	191
Home, sweet home	192
Partea a treia – Drumuri	
Capitolul 11 – Chemarea munților	201
Școala de alpinism	202
Piatra Altarului	209
Creste, pereți și vârfuri	213
Capitolul 12 – Mirajul creștelor înzăpezite	219
Chemarea muntelui	219
Primăvara în Munții Făgăraș	221
Iarnă în jurul unui crater	228
Trei munți, un cort și schiurile	237
Capitolul 13 – Per angusta ad augusta	245
Peștera de la Căput sau cum am devenit speolog	245
O groapă fără ieșire	248
Misterul Lumii Pierdute	251
Cucerirea Cetăților	255
Câteva adăugiri bihorene	261

Naufragiat subteran	266
În luptă cu un monstru de întuneric	271
Puțină speologie de hârtoage	275
Partea a patra – Bucurii de zări îndepărtate	
Capitolul 14 – Drumuri europene	281
Iugoslavia	282
Italia	285
Dolomiții	286
Vezuviul	288
Franța	290
Parisul	290
Pirineii	291
Masivul Central Francez	295
Normandia și Bretania	298
Capitolul 15 – Pași pe alte continente	303
America americanilor	303
Prin orașe deocamdată	304
Vizită la un monstru subteran	306
Traversarea Americii până la Nisipurile Albe	307
O bijuterie în întuneric	309
Cu mașina la 4000 de metri	311
O vizită la pre-americieni	313
Un decor cinematografic	315
Laparatomia Pământului	316
O spintecătură multicoloră	319
Filigran gigantic în roșu	320
Geologie la vedere	321
Parcul celor 100 de arcuri	323
Zidul de granit	324
Unde apa țâșnește fierbinte din pământ	326
Turnul diavolului	327
Peștera cu nestemate	328
Peștera vântului	330
Giganții făuritori ai Statelor Unite	331
Brazilia	332
Parcul Național Tijuca	333
Parcul Național Cascada Iguassu	334
Hidrocentrala Itaipu	336
Kenya	337
În drum spre Nairobi - Atena	337
O lume fascinantă - Nairobi	339
După plecarea din Nairobi - Egiptul	342
Partea a cincea – Aproape de liman	
Capitolul 16 – Să-ți învingi soarta	347
Capitolul 17 – Și acum ?	361
Anexa 1. Arbore genealogic	382
Anexa 2. Op. 1 Povestea unui copac (manuscris original)	383